

Hvad vejede du, da du var 20?

Det er et af de spørgsmål, sygeplejersker stiller nye diabetes 2-patienter. Svarene fra de første 580 foreligger: Mændene har taget 29 kg på og kvinderne 31 kg

Hvad vejede du, da du var 20?

Hvor meget alkohol drikker du om ugen?

Dyrker du idræt?

Er der nogen i din familie med diabetes 2?

Det er nogle af de spørgsmål, projektsygeplejerskerne Vibe Vestergaard og Ewa Romanczuk fra Diabetesforskningen ved afd. M, OUH, stiller nydiagnosticerede diabetes 2-patienter, der indrulleres i forskningsprojektet DD2.

Projektsygeplejersker Ewa Romanczuk tv. og Vibe Vestergaard th.

Og det er spørgsmål, som de håber, mange flere sygeplejersker vil stille deres diabetes 2-patienter de kommende år. Ønsket er nemlig at få 50.000 patienter med i projektet, og det kræver hjælp fra alle sundhedspersonaler med kontakt til nydiagnosticerede type 2 diabetespatienter, herunder selvfølgelig meget oplagt konsultationssygeplejerskerne.

– Vi håber, at vores sygeplejerske-kolleger vil få deres patienter med. Det kræver noget af dem, bl.a. at de vil stille spørgsmålene om patienternes livsstil og tage blod- og urinprøver, men det gir' også meget igen, siger Vibe og Ewa. Deres erfaring er, at spørgsmålene tit giver basis for en snak, der kan være en katalysator for den videre kontakt med og behandling af patienten. For de oplever, at nydiagnosticerede diabetes 2-patienter har meget at spørge om. –De sidder med tusinde spørgsmål fra det rent lavpraktiske om at få blodsukkerapparatet til at fungere til, om de målte værdier er OK, og hvorfor netop de har fået sygdommen, siger Vibe.

Patienterne har også en historie, som de gerne vil fortælle, og i den kan ligge vejen frem imod at få dem til at ændre livsstil, siger Ewa. En yngre patients historie var fx at hans bror lige var død af hjertesygdom, og det havde gjort ham bange. I dag har han tabt sig rigtig meget, og hans læge har sagt, han har udsigt til en gastric bypass og til at slippe af med sin diabetes eller i hvert fald insulin.

- Det er bl.a. den slags oplevelser, der gør det spændende at arbejde i projektet, siger de og tilføjer: De sygeplejersker, der bidrager fra andre ambulatorier, melder tilbage, at det er nemt at arbejde med dette her. De synes, at både spørgeskemaet og set up'et med blod- og urinprøverne, der sendes til analyse og opbevaring i en biobank på Vejle Sygehus, fungerer godt.

Én blodprøve skal fortælle, hvad patienten fejler

Når man spørger til kernen i deres arbejde, svarer de: Vi forsøger at finde en vej, hvor én blodprøve fortæller, hvad en patient fejler, så han straks kan få den rigtige medicin. Med den viden, vi har nu, skal vi ofte afprøve flere præparater over lang tid, før vi finder frem til det, der kan hjælpe netop denne patient.

Med patienternes hjælp er de på vej.

Det store perspektiv i projektet er, at forskerne via genetiske tests kan finde ud af, hvorfor hver enkelt har fået sin sukkersyge. Forskning viser, at det der under ét kaldes "type 2 diabetes", er 10 forskellige sygdomme, som følgelig skal behandles forskelligt. Patienten kan have udviklet diabetes på grund af en arvelig defekt i generne, på grund af fedme eller det modsatte,

og det kan ske på grund af et overforbrug af steroid, ofte som led i relevant behandling af andre sygdomme.

- Derfor kan den gængse behandling være decideret skadelig for nogle, mens den ikke er det for andre. Og der vil være nogle, der kan klare sig med få præparater, mens andre skal have flere. Med projektet får vi skabt klarhed over, hvilke undergrupper der skal have de forskellige behandlinger. Det er denne nye viden, der kan sikre patienterne den rigtige behandling med det samme, siger de.

Projektsygeplejerske Ewa Romanczuk udfylder online-patientregistreringsskema sammen med patient.

Intervalgang giver vægttab, øget kondition og lavere blodsukker

Andre DD2-projekter har også allerede bragt ny viden. Et intervalgangsprojekt har vist særdeles gode resultater: På fire måneder forbedrede deltagerne i intervalgangsgruppen deres kondition, de tabte sig og forbedrede deres blodsukkerregulation uden øget forekomst af hypoglykæmi. (Offentliggjort i Diabetes Care, sommeren 2012)

Et tredje projekt, som er i gang, ser på mulighederne for at give patienterne meget mindre medicin. Professor Henning Beck-Nielsen, der leder projektet, ser alt for ofte patienter, der får tyve forskellige slags medicin, og hans håb er, at man kan komme ned på max fem. - Ingen aner, hvad der sker, når man putter tyve forskellige slags medicin ind i en krop, siger han.

Resultaterne offentliggøres straks – for fagfolk og lægfolk

Næsten alle patienter, der bliver spurgt, siger ja til at være med. De vil gerne være med til at bedre behandlingen for dem, der kommer efter dem, siger de. Men faktisk kan de, der får stillet diagnosen lige nu, også få glæde af forskningen. Det har nemlig været et kardinalpunkt for lægerne bag projektet, at der ikke skal gå år, før resultaterne kan tages i brug. Alle resultaterne bliver offentliggjort hurtigst muligt i anerkendte fagtidsskrifter, og desuden lægges de på hjemmesiden DD2.nu. Der er både sider, rettet mod fagpersoner, og mod patienter. Desuden afrapporteres al ny viden med det samme til Sundhedsstyrelsen, så alle danske diabetesmiljøer får glæde af den med det samme.

De første 580 svar på spørgsmålene

Og svarene på de spørgsmål, som Ewa og Vibe stiller?

Ja, for de første 580 patienter er status, at mændene, siden de var 20 år, i gennemsnit har taget 29 kg på og kvinderne 31 kg. 6 pct. drikker mere end Sundhedsstyrelsen anbefaler, 63 pct. deltager ikke regelmæssigt i sportsaktiviteter og 292 har nærbeslægtet familie med diabetes 2. Desuden har en fjerdedel tidligere diagnoser som kræft, hjertekarsygdomme, hjerneblødninger eller blodpropper i hjernen og nyresygdomme.

> Læs mere på www.DD2.nu eller tilmeld dig via dd2.nu/kontakt/skriv-til-os

Læs mere i artiklen om de 580 første patienter, offentliggjort i Clinical Epidemiology, september 2012. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3470453/pdf/clep-4-043.pdf>

Læs artiklen om intervalgang i Diabetes Care <http://dd2.nu/media/4895/Karstoft,%20Diabetes%20Care,%202012.pdf>

Fakta:

Målet med DD2

DD2 er et nationalt forskningsprojekt, på initiativ af professor Henning Beck-Nielsen, afdeling M, OUH. Målet er at finde den rigtige behandling til den enkelte patient, baseret på den enkelte patients metabolisme og genetik.

Data

Alle data opbevares anonymt. Data fra de elektroniske registreringsskemaer samles automatisk i DD2-databanken, og blod- og urinprøverne sendes til DD2-biobanken i Vejle, når de er centrifugeret og afpipetteret.